

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Evangelietexten Mark 16:1–7:

1 När sabbaten var över köpte Maria Magdalena och Maria, Jakobs mor, och Salome väldoftande oljor för att gå och smörja honom. 2 Mycket tidigt den första veckodagen kom de till graven när solen gick upp. 3 De sade till varandra: "Vem ska rulla bort stenen från gravöppningen åt oss?"

4 Men när de lyfte blicken, fick de se att stenen var bortrullad. Den var mycket stor. 5 De gick då in i graven och såg en ung man sitta på höger sida, klädd i en lång vit dräkt, och de blev förskräckta. 6 Men han sade till dem: "Var inte förskräckta! Ni söker Jesus från Nasaret, den korsfäste. Han har uppstått, han är inte här! Se, här är platsen där de lade honom. 7 Men gå och säg till hans lärjungar och särskilt till Petrus: Han går före er till Galileen. Där ska ni få se honom, så som han har sagt er."

Bön: Käre uppståndne Frälsare! Tack för att du uppfyllde vad hela Skriften lovade och genomförde frälsningen av hela världen! Hjälp mig att se att det du gjorde också gäller mig, så att jag inte behöver vara förskräckt inför allt det som sker i världen. Amen.

Har ni varit med vid en begravning? Det kan vara en väldigt känslofylld och smärtsam upplevelse, om den som ska begravas är en kär familjemedlem eller vän.

Jag minns från den tid när jag var barn att den avlidne skulle sjungas ut, en sed som ni kanske också har upplevt. När man skulle lägga locket på kistan protesterade den dödes lilla barnbarn högljutt: Nej, locket bort! Det var ju otänkbart att han skulle stängas in i en låda. Så tänker nog många också när man står vid graven och den fylls igen. En begravning är så definitiv, det är en slutpunkt utan återvändo. Ja, så kan det verka. Men låt oss se lite närmare på saken.

Påsktiden handlar också om en begravning, närmare bestämt på långfredagen, när Jesu kropp sattes i graven. Om det känns som ett definitivt slut att lägga en kista i mullen så

måste det ha varit mångfalt värre för dem som stod vid Jesu kors och såg honom dö. Han som var Israels hopp, världens kung, Messias.

För begravningen brukade man på den tiden smörja den döda kroppen med dyrbara salvor och örter. Johannes berättar att Nikodemus, en av dem som förde Jesus till hans grav, hade med sig en blandning av myrra och aloe, omkring 30 kg. Det visste kanske inte kvinnorna om, så de köpte oljor när sabbaten var slut, alltså på lördag kväll. Det hade blivit för sent på fredag kväll att smörja den döda kroppen som man brukade. Sabbaten började vid solnedgången och då måste man se till att hållas hemma. Och när sabbaten var över på lördag kväll blev det mörkt.

Därför bestämde några kvinnor, som var Jesu vänner och hade följt begravningen, att de skulle gå till graven tidigt på söndag morgon. De gick redan innan det hade blivit ljus för att så effektivt som möjligt ta till vara tiden. Vilka var de här kvinnorna? Markus nämner tre: Maria Magdalena och Maria, Jakobs mor, och Salome. Maria Magdalena känner vi också från de andra evangelierna. Matteus berättar om modern till Sebedeus söner. Johannes berättar om Jesu mor och hennes syster, Maria som var Klopas hustru.

Vi kan dra slutsatsen att Salome var mor till Jakob och Johannes, hon var gift med Sebedeus. Vi hoppar över utredningen om Maria, Klopas hustru. Den som vill kan fördjupa sig i de här intressanta frågorna i ett föredrag från 27 mars 2016 (<https://sanktjohannes.info/sermons/kvinnorna-vid-den-tomma-graven/>).

Markus beskriver inte hur dyrbara ingredienserna var för balsameringen. Tänk på Marias, Lasarus systers, offer när hon smorde Jesus i Betania. Det står om det bl a i Mark 14:3–9. Den flaska med dyrbar äkta nardus som Maria då bröt upp och hällde över Jesu huvud var värd över 300 denarer. Det var en hel årslön för en arbetare. Där säger Jesus att hon gjorde det här för att i förväg smörja hans kropp för begravningen. Det blev ju inget av kvinnornas smörjelse på påskmorgonen, för då var Jesus inte där när de kom!

Men kvinnorna hade ett stort bekymmer. De hade sett hur man rullade en stor sten framför

gravöppningen. På den tiden hade man inte sådana gravar som vi, som grävs djupt i jorden. Klipporna gick att hugga ur, så man gjorde en grotta i klippan och en bänk till ena sidan där man lade den döde att ligga. Så la man svepningen med de dyrbara salvorna runt kroppen.

Johannes, som själv var ögonvittne vid graven, berättar några intressanta detaljer (Joh 20:5–7). När han hörde av Maria Magdalena att graven var tom sprang han dit tillsammans med Petrus. Det var verkligen bråttom! Johannes kom först fram.

Han lutade sig in och såg linnebindlarna ligga där, men han gick inte in. 6 Strax efter honom kom Simon Petrus. Han gick in i graven och såg också linnebindlarna ligga där, 7 och duken som hade täckt huvudet. Den låg inte tillsammans med bindlarna utan hopvikt på ett ställe för sig.

Ni har kanske hört om en duk som man har hittat och som många tror är den svepning som Jesus lades i när han låg i i graven. Den kallas Svepeduken i Turin. Det finns också en annan duk som hör ihop med den: *Sudariet i Oviedo*. Den skulle då vara den ansiktsduk som låg på ett särskilt ställe hopvikt.

Nu är det här inte något som vi måste känna till eller tro på. Men det är klart att om forskning visar att dukarna är från Jesu tid så är de historiska vittnesbörd om att Bibelns berättelser är sanna. Det tror vi ju annars också, så det är inget avgörande. Men kanske det kan vara viktigt för någon som har svårt att tro att Bibeln har berättat allt så detaljerat och sant.

Ängeln berättar

Nu kommer vi till dagens huvudämne: Jesu kropp var inte i graven! Den var tom. Stenen var bortrullad. Inne i graven satt en ung man, klädd i en lång vit dräkt. Det var en ängel. Ordet ängel betyder *sändebud*. Gud skickade en budbärare för att tala om för Jesu lärjungar att de inte ska börja söka efter honom.

Det finns flera andra händelser då Gud sändt en ängel för att berätta något viktigt. När?

- Då Jesus skulle födas, ängeln Gabriel.

- Före det: Sakarias fick veta av en ängel att han skulle bli far till Johannes Döparen.
- När Jesus hade fötts: ängeln som talade till herdarna.

Lukas och Johannes talar om två änglar i den tomma graven. Några ser en motsättning i det här, när Markus och Matteus bara talar om en. Men någon har sagt: om det var två änglar, så var det också en! Det var den ene av änglarna som förde ordet och som kvinnorna la märke till.

Varje gång en ängel visade sig för människor blev de som såg ängeln väldigt rädda. Därför var ängelns budskap utanför Betlehem: Var inte rädda! Till Sakarias sa ängeln: Var inte rädd, Sakarias! Och till Maria: Vad inte rädd, Maria!

Därför sa den unge mannen som satt i graven: Var inte förskräckta! När en människa möter en himmelsk varelse inser hon att Guds himmelska värld är mycket högre än allt jordiskt. Hon är syndigt stoft, men det himmelska är heligt och i en helt annan kategori än det jordiska. Därför slås människan med fruktan.

Men när Gud sänder sin ängel med ett gott budskap till människornas värld gör han det inte för att skrämmas. Därför säger han varje gång: Var inte förskräckta!

Den här gången, när ordet ljuder från den tomma graven, är budskapet helt omvälvande. Det har aldrig förr sagts något liknande:

Ni söker Jesus från Nasaret, den korsfäste. Han har uppstått, han är inte här! Se, här är platsen där de lade honom.

Kvinnorna fick veta att Jesus hade uppstått. Men det som de önskade var att få se hans kropp. Längre fram berättar Markus att de flydde bort från graven. De var fulla av bestörtning. De kunde inte ta in de lugnande orden: Var inte förskräckta!

Åtminstone en av kvinnorna vände tillbaka, Maria Magdalena. Det berättar Johannes om utförligt. Hon mötte Jesus, men kände inte igen honom.

Också Lukas berättar om kvinnornas upplevelser vid graven och vad änglarna sa, i det fallet nämns två. De påminde om att Jesus

hade sagt att han skulle utlämnas i syndares händer, att han skulle bli korsfäst och sedan uppstå på tredje dagen. Då kom de ihåg hans ord. Men när de sedan berättade för apostlarna möttes de av misstro. "De tyckte deras ord var tomt prat och trodde inte på dem" (Luk 24:11).

Så här svårt hade Jesu lärjungar att fatta vad han hade lärt dem. När de två Emmausvandrarna får sällskap av Jesus förebrådde han dem: "Så tröga ni är i tanke och hjärta till att tro på allt som profeterna har sagt!" (Luk 24:25)

Det här är en perfekt beskrivning av hur vi förhåller oss till Guds ord: både i tanke och hjärta är vi tröga. I tanken, alltså i vårt förnuft, och i hjärta, vi kan säga när det gäller känsla och vilja. Det är precis det som Luther beskriver i förklaringen till tredje trosartikeln i Lilla katekesen:

Jag tror att jag inte av eget förstånd eller egen kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komma till honom.

För att vi ska kunna förstå varför Jesus måste lida och dö på korset, och för att vi ska inse varför han uppstod ur sin grav på påskdagens morgon, måste det finnas en annan kraft än vårt förstånd eller kraft. Det som behövs är "utan den helige Ande har kallat mig genom evangelium".

Det som änglarna sa i den tomma graven var evangelium: det glada budskapet om att Jesus hade uppstått från de döda. Men att höra ord som säger det ger ännu inte kraft att tro det. Lärjungarna var fortfarande tröghjärtade. De var fulla av tvivel. När Tomas hörde om att Jesus hade visat sig för lärjungarna kunde han inte tro det. Först när Jesus inbjöd honom att sticka sitt finger i såren kunde han tro.

Under en tid av 50 dagar efter påsk visade sig Jesus för lärjungarna, men bara glimtvis. Han var ännu inte med dem, så som han hade sagt i sitt avskedstal (Joh 14:18): "Jag ska inte lämna er faderlösa, jag ska komma till er."

Han sa också hur det skulle gå till (Joh 14:26):

Men Hjälparen, den helige Ande som Fadern ska sända i mitt namn, han ska lära er allt och påminna er om allt som jag sagt er.

Det här skedde på pingsten, som vi får fira om sju veckor, när våren har övergått i sommar. Från dagen fanns ingen tveksamhet längre. Då var lärjungarna inte längre tröghjärtade, för då var de överbevisade av den helige Ande och hade fått hans undervisning om Jesus.

Men nu fick de försiktigt gå vidare, steg för steg, utan att se vägen framåt. De fick bara se en bit i taget. En sådan bit var instruktionen som ges till sist i ängelns hälsning:

Men gå och säg till hans lärjungar och särskilt till Petrus: Han går före er till Galileen. Där ska ni få se honom, så som han har sagt er.

Petrus fick en särskild hälsning. För honom måste de här dagarna efter långfredagen ha varit en riktig mardröm. Det var inte bara det att deras Mästare hade avrättats som en förbrytare. Det var också det att Petrus hade förnekat sin Herre tre gånger. Och det var det sista han gjorde för sin Herre. Hans bittra gråt över sin förnekelse måste ha tömt honom på tårar under de här dagarna. När han nu fick höra kvinnornas budskap måste det ha varit förvirrande: skulle Jesus nu straffa honom? Eller skulle han våga hoppas på nåd och förlåtelse också för denna hemska synd?

En tid efter påsken förverkligades det här på ett särskilt sätt för Petrus. Han mötte sin Herre när han hade återgått till sin gamla näring och fiskat vid Gennesarets sjö. Tre gånger hade han förnekat sin Herre, och tre gånger blev han kallad att vara en herde för sina får. Jesus överger inte sina svaga lärjungar.

Också vi får vara med och berätta om honom som dött och uppstått för våra synders skull, för att vi ska få leva med honom för evigt i himlen. Den rätten har han skaffat åt alla människor, men det är viktigt att sprida budskapet. För de som inte tror på Jesus har ingen glädje av det han har gjort utan ska stå utanför på den dagen när han kommer på den yttersta dagen.

Gläd dig därför åt budskapet från den tomma graven: Jesus lever! Fast det verkar i nyheterna som om döden skulle segra, så är det inte så. Döden och djävulen är besegrad. 2 Tim 1:10: *Han har gjort slut på döden och fört fram liv och odödlighet i ljuset genom evangeliet. Vi*

har en segrande Herre och han har lovat vara
med oss alla dagar till tidens slut.

Gå och berätta: Tom är hans grav!

Livet han vann, då livet han gav.

Alla nu erbjuds frälsning och frid,
må vi ta mot Guds gåva i tid!

Lova och prisa vår himmelske vän!

Han ger åt syndare livet igen.

Halleluja, vi skuldfria är!

Halleluja, vår Jesus är här!

(Sionsharpan 51)